

Tabel 1. "Ideale", "haalbare" en "bestaande" populatie-gemiddelden voor serumcholesterol in de Verenigde Staten

	cholesterolwaarden (mmol/l)		
	gemiddelde $\pm$ standaard afwijking		
	"ideaal"	"haalbaar"	"bestaand"
Volwassenen	4,1 $\pm$ 0,6	4,9 $\pm$ 0,8	5,4 $\pm$ 0,9
Jongeren (5 - 18 jaar)	2,8 $\pm$ 0,5	3,6 $\pm$ 0,6	4,1 $\pm$ 0,6

Uit: Blackburn et al. Prev Med 1979; 8: 612-78

Naar Amerikaanse maatstaven zou de helft van de Nederlandse bevolking worden gekenmerkt als 'matig verhoogd'. Voor zowel passieve als actieve 'gerichte preventie' kunnen de bovengrenzen zoals aangegeven door de National Institutes of Health voor de Verenigde Staten worden overgenomen.

3. VERLAGING VAN EEN VERHOOGD SERUMCHOLESTEROLGEHALTE DOOR MIDDEL VAN DIEET OF MEDICIJNEN VERLAAGT DE KANS OP HET KRIJGEN VAN CORONAIRE ATHEROSCLEROTISCHE HARTZIEKTEN

Toelichting

In een gecombineerde analyse (meta-analyse) van 17 interventiestudies, met in totaal 36000 deelnemers, in duur uiteenlopend van 1 tot 7 jaar, heeft men berekend dat een cholesterolverlaging met 10% leidt tot een daling van de incidentie van coronaire atherosclerotische hartziekten met $16 \pm 3\%$ ($\pm$ standaard meetfout; $p < 0.0001$). Het leek daarbij weinig verschil te maken of de daling in cholesterolgehalte werd bewerkstelligd door dieet of door medicijnen. Twee andere grote dieetstudies verdienen nog nadere aandacht. In het eerste onderzoek trad bij mannen op een cholesterolverlagend dieet een daling van 53% in de sterfte aan coronaire atherosclerotische hartziekten op die moeilijk uit iets

coronaire atherosclerotische hartziekten op die moeilijk uit iets anders te verklaren valt dan uit de daling in serumcholesterolgehalte van 16%. Bij vrouwen bedroeg de daling in cholesterol 12% en die in sterfte aan coronaire atherosclerotische hartziekten 35%. In het tweede onderzoek daalde het cholesterol gemiddeld met 13% en de incidentie van coronaire atherosclerotische hartziekten met 47% in de interventiegroep ten opzichte van de controlegroep.

Er wordt dus vrij consistent waargenomen dat in gecontroleerde experimenten een daling in cholesterolgehalte gevolgd wordt door een daling in de incidentie van coronaire atherosclerotische hartziekten. Een kwantitatieve relatie tussen cholesteroldaling en afname van incidentie bleek ook binnen de Lipid Research Clinics Coronary Primary Prevention Trial te bestaan. Naarmate patiënten in de cholestyraminegroep trouwer hun medicijn innamen, vertoonden zij een grotere daling in cholesterolgehalte én in risico op manifestaties van coronaire atherosclerotische hartziekten; een daling in cholesterolgehalte van 19% ging gepaard met een daling in incidentie van ongeveer 39%. Ook de resultaten van studies waarbij de mate van angiografisch bepaalde atherosclerose als eindpunt werd gehanteerd wijzen er duidelijk op dat cholesterolverlaging de progressie van atherosclerose vertraagt.

4. VERLAGING VAN HET SERUMCHOLESTEROLGEHALTE VERHOOGT HET RISICO OP KANKER NIET.

Toelichting

4.1. Serumcholesterol en kanker

Bij 30 prospectieve follow-up onderzoeken heeft men het verband tussen het serumcholesterol en de sterfte aan kanker nagegaan. In de helft van de onderzoeken, waaronder een 25-jaars follow-up onderzoek bij Nederlandse mannen in Zutphen, werd géén verband gevonden. In iets minder dan de helft vond men een negatief verband, met name door een licht verhoogde kankersterfte bij cholesterolwaarden lager dan 4,6 mmol/l (180 mg %). In twee onderzoeken bleek een hoog serumcholesterolgehalte geassocieerd te zijn met het optreden van colon- en rectumadenomen en colon- en rectumcarcinoom. In een aantal van de onder-